Fframwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd

Tabl 2.2: Y Fframwaith AC

Fframwaith Amcanion yr AC

1. Cynnal a mwyhau buddion bioamrywiaeth a chysylltedd (Pynciau AAS: bioamrywiaeth, ffawna, fflora, pridd)

A fydd y cynllun yn...

- Amddiffyn cyfanrwydd safleoedd dynodedig (rhyngwladol, cenedlaethol a lleol), ac osgoi cynefinoedd / rhywogaethau tameidiog
- Diogelu a mwyhau cynefinoedd bywyd gwyllt ar y tir ac yn y môr (yn cynnwys yr ased coetiroedd sylweddol a geir yn ardal y cynllun), a bioamrywiaeth ehangach mewn ardaloedd gwledig a threfol
- Cynnal a gwella'r ddarpariaeth o seilwaith gwyrdd
- Diogelu a mwyhau'r safleoedd daearegol dynodedig a'r ddaear amrywiaeth ehangach
- Cynnal a mwyhau swyddogaeth chysylltedd ecolegol

Dangosyddion Arfaethedig:

- Y bioamrywiaeth a gollir drwy ddatblygiadau, a fesurir gan y safleoedd rhyngwladol (h.y. Natura 2000), safleoedd cenedlaethol (e.e SoDdGA) a safleoedd lleol yn ardal y CDLI ar y Cyd a gollir neu yr effeithir arnynt
- Colled net y bioamrywiaeth yn ardal y CDLI a achosir gan ddatblygiadau
- % y nodweddion (amrywiol fathau) mewn cyflwr addawol, yn rhai ar dir ac yn y môr
- Cyrhaeddiad amcanion a thargedau y Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth (y DU, gwlad benodol / rhanbarthol / lleol)
- Tueddiadau a statws rhywogaethau / cynefinoedd Adran 42 NERC 2006
- Nifer ac arwynebedd y Safleoedd Cadwraeth Natur Arbennig (SINCs) a'r GNLI o fewn y Cynllun

2. Hyrwyddo hyfywdra, cydlyniant ac iechyd a lles cymunedol (Pynciau AAS: iechyd bodau dynol, y boblogaeth)

A fydd y cynllun yn...

- Bodloni anghenion poblogaeth sy'n heneiddio
- Lleihau nifer y bobl mewn oed gwaith sy'n allfudo er mwyn cefnogi cymunedau sy'n gytbwys o ran oedran y boblogaeth
- Gwella'r ddarpariaeth o gyfleusterau a gwasanaethau i gymunedau difreintiedig ac ardaloedd gwledig a gwella mynediad atynt.
- Hyrwyddo rhyngweithio cymunedol a chynhwysiad cymdeithasol
- Cael gwared ar rwystrau a chreu cyfleoedd i bobl fyw bywydau iachach, e.e. hyrwyddo ymarfer corff (cerdded, beicio)
- Lleihau'r anghydraddoldeb iechyd rhwng ardaloedd a grwpiau cymdeithasol

Dangosyddion Arfaethedig:

- % y boblogaeth gyfan sydd â mynediad at wasanaethau allweddol
- mesurau iechyd sy'n gysylltiedig â ffordd o fyw (e.e. pobl dros eu pwysau,

gordewdra) - Arolwg Iechyd Cymru

3. Rheoli a lleihau effeithiau newid hinsawdd drwy hyrwyddo a chefnogi mesurau lliniaru ac addasu (Pynciau AAS: ffactorau hinsawdd, aer)

A fydd y cynllun yn...

- Lleihau'r allyriadau nwyon tŷ gwydr o drafnidiaeth, adeiladau a phrosesau cynhyrchu ynni
- Cefnogi ac annog datblygiadau newydd sy'n ynni effeithlon ac sy'n medru gwrthsefyll newid hinsawdd
- Integreiddio a hyrwyddo ynni adnewyddadwy a chynlluniau ynni carbon isel, ar lefel leol a chymunedol, a chynyddu'r galw am ynni a gyflenwir gan ffynonellau carbon isel
- Sicrhau y cynllunnir am addasiadau mewn ffordd sy'n gwneud y mwyaf o gyfleoedd ac sy'n isafu'r costau sy'n gysylltiedig â newid hinsawdd

Dangosyddion Arfaethedig:

- % y newid mewn allyriadau carbon deuocsid o'r sectorau diwydiant / masnach, domestig, trafnidiaeth ffordd, newid mewn defnydd tir a choedwigaeth
- 4. Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau'r iaith Gymraeg (Pynciau AAS: Treftadaeth Ddiwylliannol)

A fydd y cynllun yn...

Gwarchod a mwyhau'r cyfleoedd i hyrwyddo a datblygu'r iaith Gymraeg

Dangosyddion Arfaethedig:

Nifer / % y siaradwyr Cymraeg

5. Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau adnoddau diwylliannol ac asedau treftadaeth hanesyddol

(Pynciau AAS: Treftadaeth Ddiwylliannol)

A fydd y cynllun yn...

- Sicrhau y gwarchodir asedau hanesyddol, archeolegol a diwylliannol lleol (yn cynnwys eu gwarchod rhag datblygiadau newydd), ac y gwneir y mwyaf ohonynt er budd trigolion ac ymwelwyr
- Hyrwyddo mynediad at yr amgylchedd hanesyddol er dibenion addysg a thwristiaeth / datblygiad economaidd

Dangosyddion Arfaethedig

- Nifer / newid yn yr adeiladau / asedau hanesyddol mewn perygl
- 6. Cefnogi twf economaidd a hwyluso economi fywiog, amrywiol sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol (Pynciau AAS: Poblogaeth)

A fydd y cynllun yn...

- Hyrwyddo a hwyluso buddsoddiad i fusnesau lleol ar draws amrywiaeth o sectorau economaidd
- Gwella a mwyhau cyfleoedd cyflogaeth, yn cynnwys mewn ardaloedd gwledig
- Cefnogi'r diwydiant twristiaid drwy wneud gwelliannau amgylcheddol a gwella'r seilwaith, a chynorthwyo i wella adnoddau a seilwaith presennol
- Darparu mynediad at gyfleoedd am hyfforddiant, addysg a datblygu sgiliau i bob sector yn y gymuned

Dangosyddion Arfaethedig:

- Gweithgarwch economaidd fesul sector
- Statws cyflogaeth trigolion 16 mlwydd oed a throsodd
- Nifer y bobl sy'n cymudo i mewn ac allan o ardaloedd yr awdurdod

7. Darparu tai cynaladwy, yn cynnwys tai fforddiadwy sy'n bodloni angen lleol

(Pynciau AAS: y boblogaeth, iechyd bodau dynol)

A fydd y cynllun yn...

- Gwella ansawdd ac argaeledd y stoc tai presennol ar gyfer cymunedau difreintiedig
- Cyflwyno mwy o dai fforddiadwy a chynaliadwy gyda'r effaith leiaf bosib ar yr amgylchedd mewn ardaloedd gwledig a threfol
- Cyflwyno tai addasadwy sy'n mynd i'r afael ag anghenion unigol y cymunedau

Dangosyddion Arfaethedig:

 Nifer yr unedau tai fforddiadwy newydd a ddarparwyd / blwyddyn fel canran o'r holl unedau newydd

8. Gwerthfawrogi, cadw a mwyhau tirweddau gwledig a threfweddau trefol ardal y cynllun (Pynciau AAS: y dirwedd)

A fydd y cynllun yn...

- Gwarchod a mwyhau nodweddion arbennig y dirwedd yn ardal y cynllun, yn cynnwys Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol, y dirwedd arfordirol / morol a threfweddau
- Gwarchod a gwella ansawdd y mannau agored sy'n hygyrch i'r cyhoedd mewn amgylchedd gwledig ac adeiledig
- Sicrhau bod datblygiadau newydd wedi'u hintegreiddio'n briodol a sensitif gyda chymeriad y dirwedd a'r drefwedd yn ardal y cynllun

Dangosyddion Arfaethedig:

- Cyfran y tirwedd o ansawdd uchel / uchel iawn a nodir gan LANDMAP
- Nifer / cyfran o ddatblygiadau newydd o fewn yr AHNE
- Nifer / cyfran o ddatblygiadau newydd o fewn ardaloedd wedi eu categoreiddio'n bwysig gan LANDMAP

9. Defnyddio'r tir ac asedau mwynol yn effeithlon a hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau gwastraff, ailddefnyddio ac ailgylchu (Pynciau AAS: asedau deunyddiau, pridd)

A fydd y cynllun yn...

- Blaenoriaethu datblygiad ar dir a ddatblygwyd eisoes / tir llwyd addas heb effeithio ar fioamrywiaeth, asedau treftadaeth hanesyddol na'r dirwedd
- Gwarchod ansawdd y pridd (y tir gorau a'r tir mwyaf amlbwrpas)
- Hyrwyddo adfer tir wedi'i halogi ac osgoi / lleihau achosion o halogi pridd
- Lleihau'r swm o wastraff a grëir a chefnogi symud tuag at hierarchaeth rheoli gwastraff cynaliadwy ar gyfer datblygiadau presennol a newydd (yn cynnwys trwy rwydwaith gynaliadwy o gyfleusterau rheoli)
- Diogelu swyddogaethau priddoedd sy'n cynnwys lliniaru llifogydd ac atafaeliad carbon.

Dangosyddion Arfaethedig:

- % / cyfran y datblygiadau ar dir a ddatblygwyd eisoes
- % y gwastraff bwrdeistrefol a yrrir i safleoedd tirlenwi
- % y gwastraff bwrdeistrefol a ailddefnyddir / ailgylchir
- Arwynebedd pridd eliedig a'r arwynebedd o briddoedd carbon uchel / organig sy'n cael eu datblygu

10. Cefnogi a mwyhau cysylltiadau trafnidiaeth a rhyngrwyd da i gefnogi'r gymuned a'r economi (Pynciau AAS: y boblogaeth, iechyd bodau dynol)

A fydd y cynllun yn...

- Gwella hygyrchedd mewn ardaloedd lleol, drwy gysylltu rhwydweithiau cludiant (cludiant cyhoeddus a heb gerbyd) â'r canolfannau gwasanaethu
- Lleihau'r angen am deithio mewn ceir preifat, drwy wella'r seilwaith cludiant cyhoeddus
- Blaenoriaethu hygyrchedd drwy gael opsiynau trafnidiaeth cynaliadwy ar gyfer datblygiadau newydd

Dangosyddion Arfaethedig:

- Dull o deithio i'r gwaith % y boblogaeth sy'n gweithio sy'n teithio mewn car
- Canran y datblygiadau preswyl newydd ble y gellir cyrraedd cyfleusterau o fewn taith 30 munud ar gludiant cyhoeddus
- Mynediad at wasanaethau a chyfleusterau drwy gludiant cyhoeddus, cerdded a beicio
- % y cynnydd yn y rhwydwaith seiclo
- Cyfran y ffynonellau tanwydd lpg ar gyfer cerbydau modur
- Nifer o gyfleusterau ailwefru electronig a ffynonnellau tanwydd hydrogen sydd ar gael.

11. Diogelu ansawdd dŵr, rheoli cynaladwyedd adnoddau dŵr ac isafu'r risg o lifogydd

(Pynciau AAS: dŵr, bioamrywiaeth)

A fydd y cynllun yn...

- Sicrhau bod ansawdd dŵr mewn afonydd, llynnoedd, dŵr daear a dyfroedd arfordirol yn cael ei warchod a'i wella
- Isafu'r llygredd tryledol o ardaloedd gwledig a threfol
- Gwarchod a mwyhau'r adnoddau dŵr a chefnogi integreiddiad mesurau effeithlonrwydd dŵr ymhob datblygiad newydd
- Isafu'r risg o bob math o lifogydd (llanw, afonol, dŵr daear a charthffosiaeth) i bobl ac eiddo drwy gynllunio'n briodol a dylunio cynaliadwy
- Hyrwyddo effeithlonrwydd dŵr a mesurau addasu mewn datblygiadau newydd er mwyn mynd i'r afael ag effeithiau newid hinsawdd (e.e. SUD)
- Hwyluso datblygiadau ar diroedd nad ydynt mewn perygl o lifogydd

Dangosyddion Arfaethedig:

- % [neu nifer neu gyfradd o'r cyfanswm] o ddatblygiadau newydd sydd â systemau draenio cynaliadwy
- % y cyrff dŵr sy'n meddu ar statws ecolegol da neu â'r potensial i fod â statws ecolegol da
- cyfradd / nifer terfynol y datblygiadau sydd ym mharthau C1 ac C2 (yn unol â diffiniad NCT 15)

Dull yr AC

- 2.9 Mae'r Fframwaith AC hwn yn sail i'r broses o werthuso'r opsiynau strategol ar gyfer y lefel a'r dosbarthiad o dwf, yr opsiynau rhesymol ar gyfer safleoedd a pholisïau o 2012 i 2015. Cafodd y wybodaeth sylfaenol a'r adolygiad o'r cynlluniau a rhaglenni eu diweddaru yn 2013 a 2014; roedd y materion a'r problemau cynaliadwyedd ar gyfer y Cynllun Lleol yn parhau'r un fath, ac ystyrir bod y Fframwaith AC yn berthnasol o hyd, ac mae'n cael ei gadw at ddibenion parhad arfarnu. Mae'r crynodeb o'r wybodaeth waelodlin a'r adolygiad o gynlluniau a rhaglenni yn Adran 3, gyda'r manylion yn Atodiad 3.
- 2.10 Yn ystod camau cynnar y gwaith o baratoi'r AC a'r Cynllun Lleol yn 2011-2013, defnyddiodd yr AC system o symbolau i gynrychioli canfyddiadau'r AC ar gyfer gwahanol elfennau o'r cynllun a oedd yn datblygu, sef:

Tabl 2.3 Allwedd Dadansoddiad Cydweddoldeb o Weledigaeth ac Amcanion (2012)

√	Yn Gydnaws â'r Amcanion
×	Yn Anghydnaws â'r Amcanion
+/-	Ystod o ganlyniadau positif a negyddol posibl